

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/89/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122359220
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:6122359220.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o. so sídlom Tomášikova 28, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: L. H., N.. XX. XX. XXXX, C. A. B. XXX, XXX XX B., o zaplatenie 263,78 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd zaväzuje žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 193,78 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 193,78 eur od 1.8.2021 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietla.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 47% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 27.6.2022 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 193,78 eur, zmluvnej pokuty 70,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne z dlžnej sumy 263,78 eur od 1.8.2021 do zaplatenia a trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu/zmluvy č. A16659016. V zmysle predmetnej zmluvy/zmlúv žalobca vypožičal žalovanému SIM kartu/karty s telefónnym číslom/číslami uvedenými v zmluve. Žalobca pri uzavretí Dodatku/dodatkov k Zmluve/zmluvám č. A16659016, odpredal žalovanému telekomunikačné zariadenie/zariadenia za kúpnu cenu uvedenú v dodatku/dodatkoch k zmluve/zmluvám s dohodnutou zmluvnou pokutou. Žalobca v dodatku k zmluve zohľadnil pri určení výšky zmluvnej pokuty výšku zľavy poskytnutej žalovanému pri predaji mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia. Dohodnutá zmluvná pokuta nie je vyššia, ako výška zľavy, ktorá bola pri predaji mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia žalovanému poskytnutá. Žalobca taktiež zohľadnil aj časový aspekt uloženia zmluvnej pokuty a zohľadnil čas, kedy si žalovaný prestal plniť zmluvné povinnosti a tomu prispôbil aj výšku uplatňovanej zmluvnej pokuty. Žalobca má za to, že vyššie uvedenými zmenami v dodatku k zmluve odstránil všetky vady, pre ktoré súdy v minulosti vyhodnotili dohodnutú zmluvnú pokutu, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tým, že žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu za poskytnuté telekomunikačné služby spolu vo výške 193,78 eur porušil zmluvné povinnosti a v zmysle Dodatku k Zmluve/zmluvám, je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu/zmluvné pokuty spolu vo výške 70,- eur. Zmluvnú pokutu v sume 70,- eur si žalobca uplatňuje na základe Dodatku k zmluve č. A16659016. Žalobca pri uzatvorení zmluvy sa dohodol so žalovaným, že počas doby platnosti dodatku k zmluve má žalovaný nárok na poskytnutie zľavy z výšky mesačného poplatku ktoréhokoľvek z účastníckych programov uvedených v čl. 1.1 Dodatku. Zmluvná pokuta bola vypočítaná v súlade s

článkom 2.2 Dodatku k zmluve, v ktorom bola dohodnutá vo výške 70,- eur a na základ epravidile výpočtu sa jej výška znížila v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzatvorenia dodatku k zmluve (5.2.2021) do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným (3.3.2021). Žalovaný viazanosť nedodrжал po dobu 15 mesiacov. Žalobca zaslal žalovanému pokus o pokonávku, v ktorom ho vyzval na úhradu pohľadávky. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému z titulu neuhradených služieb, zmluvnej pokuty/zmluvných pokút predstavuje celkom sumu 263,78 eur. Žalovaný na pokus o pokonávku nereagoval žiadnou ani čiastočnou úhradou pohľadávky. Žalobca si uplatňuje úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade so Všeobecnými podmienkami Článok 11, bod 11.14 a to počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t.j. od 1.8.2021. Žalovaný bol na zaplatenie dlhu vyzvaný v posledných troch mesiacoch pred podaním tohto návrhu.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe žalobcu nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Výzvou na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby z 18.5.2021, Pokusom o pokonávku z 21.6.2021, Stavom účtu žalovaného a faktúrou č. 5616394385, Stavom účtu žalovaného a faktúrou č. 5611777999, Stavom účtu žalovaného a faktúrou č. 5607152966, Zmluvou o poskytovaní verejných služieb z 5.2.2021, Dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb z 5.2.2021, Vyjadrením žalobcu z 21.10.2022, z 19.10.2022, Vyjadrením žalobcu z 16.11.2022, Vyjadrením žalobcu z 12.12.2022 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb č. A16659016 z 5.2.2021 vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi SIM kartu č.8942101 180022934411. Predmetom zmluvy bol účastnícky program Go 20 eur a služby Clip, Go Data Benefits, JV Benefit viazanosť bez zariadenia, Prístup k internetu.

5. Žalobca so žalovaným dňa 5.2.2021 uzavrel Dodatok k Zmluve o poskytovaní verejných služieb číslo zmluvy: A16659016. Dodatkom sa upravili podmienky využívania elektronických služieb a iných plnení poskytovaných účastníkovi (žalovanému) na základe Zmluvy, prípadne iné osobitné podmienky využívania služieb, ak sú v Dodatku, resp. v dokumente, na ktorý Dodatok odkazoval výslovne dohodnuté. Predmetom Dodatku bola dohoda strán v súvislosti so SIM kartou, ktorej telefónne číslo bolo v záhlaví uvedené, právo na 1 GB dátových prenosov v sieti Podniku (žalobcu) za každé zúčtovacie obdobie, počas ktorého má účastník (žalovaný) na SIM karte aktivovaný účastnícky program (Go 20 eur), ďalej boli predmetom dodatku hlasové a dátové benefity (bod 1.2 dodatku). Žalovaný sa zaviazal, že nepretržite po dobu 15 mesiacov od nadobudnutia platnosti tohto Dodatku (doba viazanosti) zotrva v zmluvnom vzťahu so žalobcom podľa Zmluvy a Dodatku ako účastník služieb mu poskytovaných mu žalobcom prostredníctvom SIM karty, a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať a to v súlade s jeho záväzkami. Žalovaný sa tiež okrem iného zaviazal, že bude riadne a včas uhrádzať cenu za služby a iné svoje peňažné záväzky voči žalobcovi (bod 2.1. písmeno e Dodatku). V bode 2.2. Dodatku si strany sporu dohodli zmluvnú pokutu vo výške 70,00 eur v prípade porušenia v Dodatku uvedených povinností, teda ak účastník (žalovaný) počas doby viazanosti poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči podniku (žalobcovi) alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť alebo ak účastník (žalovaný) počas doby viazanosti poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom (žalobcom) podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo účastník poruší svoju povinnosť nedoručiť Podniku výpoveď, odstúpenie od zmluvy alebo iný úkon, ktorého účelom je ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa v Dodatku uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa vypočíta tak, že sa rozdiel medzi počtom mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto Dodatku stanovená doba viazanosti a počtom celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, s ktorým je spojený vznik práva na túto zmluvnú pokutu, vynásobil číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je to uvedené v predchádzajúcej vete a v menovateľovi číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto Dodatku stanovená doba viazanosti. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Právo na zmluvnú pokutu vznikne samotným porušením povinnosti účastníka a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku.

6. Výzvou na zaplataenie dlhu pred podaním žaloby zo dňa 18.5.2022 žalobca vyzval žalovaného na zaplataenie sumy 313,38, ktorá pozostáva z istiny v sume 263,78 eur, úrokov z omeškania ku dňu vystavenia výzvy na zaplataenie dlhu v sume 10,66 eur a trov právneho zastúpenia v sume 38,94 eur do 1.6.2022.

7. Z pokusu o pokonávku žalobcu adresovaného žalovanému zo dňa 21.6.2021 vyplýva, že žalobca upozornil žalovaného, že voči nemu eviduje splatnú pohľadávku v sume 302,72 eur, ktorá vznikla neuhradením riadne vyúčtovanej ceny za poskytnuté elektronické komunikačné služby vo výške 193,78 eur, zmluvnej pokuty v sume 70,- eur a trov právneho zastúpenia v sume 38,94 eur. Uhradiť dlh žiadal žalobca do 31.7.2021.

8. Žalobca vyúčtoval žalovanému za poskytnuté služby faktúrou č. 5616394385 zo dňa 16.4.2021 splatnou dňa 30.4.2021 sumu 20,05 eur, faktúrou č.5611777999 zo dňa 16.3.2021 splatnou dňa 30.3.2021 sumu 106,18 eur, faktúrou č. 5607152966 zo dňa 16.2.2021 splatnou dňa 2.3.2021 sumu 69,65 eur.

9. Vo vyjadrení zo dňa 16.11.2022 žalobca uviedol, že žalovaná istina pozostáva z nároku na zaplataenie neuhradených faktúr za poskytnuté služby vo výške 193,78 eur a zmluvnej pokuty vo výške 70 eur. Špecifikácia neuhradených faktúr: faktúra zo dňa 16.2.2021 č. 5607152966 na 69,65 eur z faktúry zo dňa 16.3.2021 č. 5611777999 na 106,18 eur suma 104,08 eur, faktúra zo dňa 16.4.2021 č. 5616394385 na 20,05 eur. Súčet súm 69,65 eur + 104,08 eur + 20,05 eur = 193,78 eur, predstavuje sumu zaplataenia ktorej sa žalobca domáha titulom neuhradených faktúr. Zaplataenia zmluvnej pokuty vo výške 70 eur sa žalobca domáha voči žalovanému v súlade s ust. Článku 2 bodom 2.2 dodatku zo dňa 5.2.2021 k zmluve č. A16659016. Predmetom dodatku bola dohoda zmluvných strán, že žalovaný uzavretím dodatku získa v súvislosti so SIM kartou, ktorej telefónne číslo je uvedené v záhlaví dodatku právo na 1 GB dátových prenosov za každé zúčtovacie obdobie počas ktorého má žalovaný na SIM karte aktivovaný účastnícky program Go 20 eur (ust. Čl. 1 bod 1.1 dodatku). Doba viazanosti bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá na 15 mesiacov (ust. čl. 2 bod 2.1 dodatku). Medzi zmluvnými stranami bola v ustanovení Čl. 2 bode 2.2 dohodnutá regresívna zmluvná pokuta, a to zmluvná pokuta 70 EUR, ktorá sa postupne znižuje v závislosti od toho koľko mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do porušenia zmluvných povinností. Žalovaný si nesplnil zmluvné povinnosti voči žalobcovi ani jeden mesiac od uzavretia dodatku, preto si v danom prípade uplatňuje žalobca voči žalovanému zmluvnú pokutu v celej výške, a to 70 eur. Dohodnutá výška zmluvnej pokuty zodpovedá benefitu, ktorý žalovaný uzavretím dodatku k zmluve od žalobcu získal a uplatnená výška zmluvnej pokuty je nižšia ako výška neuhradených faktúr. Dohodu o zmluvnej pokute považuje žalobca za platnú zmluvnú podmienku nespôsobilú poškodiť žalovaného.

10. Vo vyjadrení z 12.12.2022 žalobca uviedol, že žalobca nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Navrhol, aby súd na základe predložených listinných dôkazov a doteraz vykonaného dokazovania žalobe vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

11. V zmysle § 44 ods. 1 zákona NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb, Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná;38a) to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

12. Podľa § 44 ods. 11 písm. b) NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

13. Podľa § 44 ods. 15 NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej

strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, ak nie je v odstúpení uvedený neskorší deň; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

14. Z § 52 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len Občiansky zákonník) vyplýva, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. V zmysle § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

20. Podľa ustanovenia § 54 odsek 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

21. Podľa ustanovenia § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom

23. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

24. Podľa § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

25. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo

od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

26. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

28. Predmetný právny vzťah zo zmluvy medzi stranami sporu súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvy, ktoré uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy s dodatkom bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A16659016 a dodatok k tejto zmluve.

30. Na základe uvedeného boli žalovanému poskytované dohodnuté služby, no tento sumy za služby tak, ako mu boli vyčíslené v jednotlivých faktúrach neuhradil. Jednalo sa o mesačné poplatky za zvolený program služieb Go 20 eur.

31. Jedná sa o nárok pozostávajúci zo súm za služby reálne poskytnuté žalobcom žalovanému. Jednalo sa o mesačné poplatky za službu Go 20 eur, dátové služby, iné služby (parkovné, myPAY).

32. Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že nárok žalobcu na zaplatenie ceny za poskytnuté služby v sume 193,78 eur je opodstatnený a tomuto nároku vyhovel.

33. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, ktorý mu žalobca v pokuse o pokonávku na plnenie poskytol, dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením §517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu, a to vo výške 5,00% ročne.

34. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola ku dňu 1.8.2021 vo výške 0,00 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, teda vo výške 5,00 % ročne.

35. Čo sa týka nároku pozostávajúceho zo zmluvnej pokuty v sume 70,- eur uplatnenú žalobcom, tento súd nepovažuje za dôvodný.

36. V zmysle vyššie citovaného ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

37. Ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

38. Vzhľadom na množstvo odlišných rozhodnutí iných okresných a krajských súdov, ako aj na predchádzajúcu prax tunajšieho súdu, súd považoval za nevyhnutné, aby zaujal stanovisko k aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov a vysporiadal sa s otázkou prijateľnosti alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorou došlo k dohode o regresívnej zmluvnej pokute.

39. Súd sa v danom prípade po vyhodnotení aplikačnej praxe Krajského súdu v Prešove priklonil k výkladu sledujúcemu záujem spotrebiteľa aj s poukazom na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

40. Pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe sa tak súd priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

41. Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednal, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

42. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

43. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pre posúdenie dojednaní zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

44. Je potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu.

45. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Žalobca ako osoba podnikajúca na trhu elektronických

komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou.

46. Podľa dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bola zmluvná pokuta za porušenie záväzku viazanosti (základ - počítačová suma, ktorá bude klesať) vo výške 70,- eur. V tejto veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy je prísnejšie, resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda zmluvná pokuta je dojednaná výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy, čo už samo o sebe spôsobuje nerovnováhu v povinnostiach oboch účastníkov. Zmluvná pokuta uvedená v zmluvách vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu tej ktorej zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená neurčitosť dohody o zmluvnej pokute.

47. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

48. Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment porušenia povinnosti predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprímeranej výške. Súd má zato, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času porušenia povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprímeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

49. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

50. Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/3/2020 zo dňa 14.05.2020, v ktorom odvolací súd uviedol: „odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že predmetná zmluvná pokuta bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 6Csp/59/2018 zo dňa 28.9.2018. Rovnako z titulu tejto podmienky nebolo dodávateľovi priznané plnenie a žaloba bola v tejto časti zamietnutá napr. rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 5Csp/66/2016 zo dňa 30.3.2017, rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 6Csp/133/2017 zo dňa 30.8.2018 či rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. Csp/469/2017 zo dňa 22.3.2018, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/170/2016 zo dňa 26.09.2017, sp.zn. 20Cop/12/2017 zo dňa 28.02.2017.

51. V danej veci je významné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22Co/45/2018 zo dňa 17.5.2018, ktoré v bode 21 a 22 judikovalo neprijateľnosť zmluvnej pokuty aj pre paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu. Súd poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, najmä na rozsudok sp. zn. 7Co/36/2015 z 27.04.2015, sp.zn. 20Co/205/2015 zo dňa 28.04.2016. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/103/2015-62 zo dňa 26.1.2016 bolo konštatované, že rešpektovanie zákonného zákazu používania neprijateľných zmluvných podmienok sa vzťahuje aj na súdne konania, v ktorých si dodávatelia v čase ich vyhlásenia už uplatňujú plnenia z nich.

52. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7CoCsp/10/2020 zo dňa 27.05.2020 uviedol: „Odvolací súd sa plne zhoduje s názorom prvoinštančného súdu v tom, že zmluvná pokuta uplatnená žalobcom v konaní na základe uvedených ustanovení dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods.1 Občianskeho zákonníka v spojení so smernicou Rady 93/13 EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), nakoľko požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil záväzok, aby zaplatil zmluvnú pokutu spočívajúcu v rozdieli medzi trhovou cenou mobilného telefónu poskytnutého žalovanej a jeho akciovou cenou ako sankciu spojenú s nesplnením jej záväzku, ktorej výška má byť zo strany žalobcu znižovaná v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Z obsahu uvedeného dojednania o zmluvnej pokute však ani podľa názoru odvolacieho súdu nie je jednoznačne zrejmý presný spôsob jej výpočtu žalobcom pri tzv. pomernom znižovaní zmluvnej pokuty. Bežný spotrebiteľ pri uzatváraní dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb nemá v danom okamihu možnosť pochopiť text dojednania o zmluvnej pokute a už vôbec si nemôže vytvoriť obraz o tom, v akej výške môže byť sankcionovaný zmluvnou pokutou v prípade porušenia povinnosti zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb a jej dodatku. Žalobcom formulované dojednanie o zmluvnej pokute (na formáte A4) je pre bežného spotrebiteľa neprehľadné a pochopenie zistenia spôsobu výpočtu a jej konkrétnej výšky v čase uzavretia zmluvy, resp. dodatku k nej, bežným spotrebiteľom prakticky nemožné. Odvolací súd je preto toho názoru, že spôsob určenia výšky zmluvnej pokuty v danom článku dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb nebol vyjadrený jednoznačne tak, aby ho mohla žalovaná ako bežný spotrebiteľ v čase jeho uzatvárania pochopiť a súčasne zistiť jej konkrétnu výšku, pre prípad toho ktorého porušenia zmluvnej povinnosti. 18. Odvolací súd navyše dodáva, že ani samotné porušenie zmluvnej povinnosti, ku ktorej sa dohoda o zmluvnej pokute podľa ust. čl. 2 bod 2.5 písm. a/ Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. X. zo dňa 17.10.2017 vzťahovala, nebolo vymedzené úplne jednoznačne, keď túto zmluvnú pokutu bol žalobca oprávnený uložiť aj za porušenie povinnosti uhradiť včas a riadne „iný“ peňažný záväzok účastníka voči podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne podniku „inú“ platbu, ktorú bol účastník povinný platiť podniku (a to aj v prípade, ak sa nejednalo o peňažný záväzok voči podniku, avšak účastník bol povinný ho uhradiť podniku alebo prostredníctvom podniku). Uvedené potom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko v čase uzavretia dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb žalovanej ako spotrebiteľovi nemohlo byť zrejmé, o koľko presne sa zníži nárok žalobcu na zmluvnú pokutu v prípade porušenia tej ktorej povinnosti, resp. aká je konkrétna výška zmluvnej pokuty pri porušení konkrétnej zmluvnej povinnosti spotrebiteľom.“

53. Obdobná regresívna zmluvná pokuta bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti napríklad aj rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 6Csp/59/2018 zo dňa 28.9.2018. Rovnako z titulu tejto podmienky nebolo dodávateľovi priznané plnenie a žaloba bola v tejto časti zamietnutá napr. rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 5CSp/66/2016 zo dňa 30.3.2017, rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 6Csp/133/2017 zo dňa 30.8.2018 či rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová ves č.k. sp/469/2017 zo dňa 22.3.2018.

54. Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie.

55. Žalovaný v danom prípade bol povinný hradiť mesačný poplatok za poskytovanie služieb vo výške 20,- eur, pričom zmluvná pokuta viac ako trojnásobne prevyšuje tento mesačný poplatok a žalovanému boli ako protihodnota poskytované iba hlasové a dátové zvýhodnenia, napriek 15 mesačnej viazanosti. Samotná výška zmluvnej pokuty (jej základ v sume 70,- eur) neobstojí ani pri výške pravidelnej mesačnej úhrade za služby pohybujúcej sa na úrovni 20,- eur.

56. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nerefektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými, a teda aj neplatnými. Sú

zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, na ktoré sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v § 52 a nasl. ustanovení OZ a neprímerane vysoká zmluvná pokuta nereflektujúca na charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľských zmluvách, preto nie je možné využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a OZ. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať - moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok ESD vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA/ Joaquín Calderón Camino podľa ktorého, vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom a ak vnútroštátny súd konštatuje, že ide o takú podmienku, je povinný ju iba neuplatniť. Rozsudky ESD a ESLP sú pre súd záväzné a tvoria súčasť materiálneho práva. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998- I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

57. Všetky výhody alebo „benefity“ ponúkané poskytovateľom telekomunikačných služieb, či už zvýhodnená cena zariadení pre príjem služby, odlišné ceny elektronických služieb, určitý vyhradený objem hovorov a dátových služieb, prípadne hovorov za paušálnu sadzbu alebo voľných hovorov, tvoria bez pochyby ofenzívnu obchodnú politiku telekomunikačných operátorov v snahe získať zákazníka a zabezpečiť odbyť služby minimálne po stanovenú dobu. Zákazník sa riadi na základe snahy získať určité výhody pri predpokladanej spotrebe. Nie však každý zákazník si dokáže riadne vyhodnotiť aj povinnosti vyplývajúce z voľby a viazanosti.

58. Poskytovateľ služieb pritom kalkuluje s návratnosťou poskytnutých výhod využívaním služieb zákazníkom minimálne v rozsahu stanoveného paušálu a na zabezpečenie návratnosti investície „výhod“ vo forme určitých zliav v cene služby alebo telefonických prístrojov požaduje zotrvanie určitú dobu v záväzkovom vzťahu, a práve túto povinnosť zabezpečuje zmluvnou pokutou.

59. Aj pri takomto vzťahu je však potrebné zachovať korektný prístup k právam zákazníka ako spotrebiteľa a sankcie zabezpečujúce splnenie povinnosti nesmú mať taký charakter, že znemožňujú uplatnenie akejkoľvek inej voľby. Viazanosť zotrvať v zmluvnou vzťahu po dobu 15 mesiacov je pomerne rozsiahly záväzok, najmä s ohľadom na rôzny vývoj cien, technológie, ale aj ekonomickej a sociálnej situácie. Počas tejto doby môže nastať situácia, že spotrebiteľ nechce alebo nemôže využívať dohodnutý rozsah služieb, či už pre sociálnu situáciu, napr. strata zamestnania, zmena sociálnej situácie rodiny, zmena celkovej finančnej situácie na strane zákazníka alebo aj z dôvodu, že konkurencia alebo aj samotný operátor po určitom období poskytuje výhodnejšie služby. Vysoká sankcia za porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnou záväzku, teda nesmie znemožňovať zákazníkovi - spotrebiteľovi možnosť voľby, a to ani možnosť ukončiť zmluvný vzťah, či odmietnuť poskytnutie tej - ktorej poskytnutej služby, o to viac, ak o jej aktiváciu ani nežiadal

60. Sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprímeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať

jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí dátové zariadenie a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zľavy“ pri službách a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje možnosť voľby, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproporčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy, opätovne aj so sadzbami DPH. Žalobca mal popri tom mnoho iných možností ako zabezpečiť prípadné „vrátenie výhod“ nedodržaním zmluvných povinností, či už odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou poskytnutia zľavy, odstúpením od kúpnej ceny zvýhodneného dátového zariadenia alebo služieb, stanovením pomernej alebo pohyblivej zmluvnej pokuty a pod., pričom ekonomické a účtovné komplikácie nesmú prevažovať pred ochranou poctivých obchodných stykov, mravov a zvyklostí v podobe dodatočného účtovania DPH, či vymáhanie nárokov.

61. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými, a teda aj neplatnými. Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obстоjí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

62. Súd zdôrazňuje, že nemá v úmysle chrániť bezbrehé a nezodpovedné správanie sa spotrebiteľov, avšak s prihliadnutím na vyššie uvedený názor, ktorý bol vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach s obdobnými nárokmi zo strany súdov prvej inštancie, ale aj zo strany odvolacích súdov, ohľadne čiastočne regresívnej zmluvnej pokuty, súd takýto nárok na zmluvnú pokutu nemohol priznať.

63. V súvislosti s vyššie uvedeným a nepriznaním regresívnej pokuty pri žalobách mobilných operátorov je potrebné porovnať aj rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11CoCsp/20/2021 z 27. 01. 2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9CoCsp/53/2021 z 15. 03. 2022, tiež Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17CoCsp/50/2021 z 12. 04. 2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/42/2021 z 28. 04. 2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13CoCsp/52/2021 z 25. 5. 2022, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/12/2022 z 15. 6. 2022. Je potrebné porovnať tiež závery skorších rozhodnutí Krajského súdu v Žiline z 27. marca 2018, sp. zn. 5Co/328/2017 a Krajského súdu v Trnave z 18. júla 2018 sp. zn. 11Co/77/2017.

64. V obdobných veciach ohľadne regresívnych pokút žalobcu súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9CoCsp/32/2021 z 18. 5. 2022: „Takáto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa z dôvodov, že zmluvná pokuta nezohľadňuje výšku pohľadávky, vznikutej porušením záväzku. Keďže ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto neplatnú v zmysle § 53 ods. 5 Obč. zák., z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie. Pohnútka žalovaného, ktorá ho viedla k uzavretiu zmluvy a dodatku nie je rozhodujúca, a svedčí skôr o obchodnej praktike žalobcu vychádzajúcej z poznania konania priemerného spotrebiteľa, ktorý uprednostní zľavu z ceny. Rozhodujúci je obsah dohody o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve, ktorý je objektívne spôsobilý poškodiť spotrebiteľa. Sankcia spočívajúca v regresívnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti, a zároveň sa odvíjať od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Pokiaľ sa aj žalobca snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrený v dennom klesaní základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa porušenia poskytovania služieb, nezohľadnil výšku nesplneného záväzku. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu zľavy a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje voľbu, deformuje obchodné prostredie

a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproportčne.“ (porovnaj tiež v obdobnom prípade žalobcu rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/52/2021 z 20. 4. 2022)

65. Súd tiež v tejto súvislosti poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/18/2021, 31. 1. 2022: „Rovnako dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci mesačné klesanie základu zmluvnej pokuty v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej ceny neuhradí 1 eur. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúcej zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho - ktorého porušenia povinnosti a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinností uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.“

66. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19)

67. Dojednanie zmluvnej pokuty, poukazujúc na vyššie spomenuté dôvody v ich celkovom súhrne, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa ako ich predpokladá ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím sa zároveň prieči dobrým mravom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, vzhľadom na uvedené tak súd žalobu žalobcu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 70,- eur zamietol.

68. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

69. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

70. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

71. Žalobca pôvodne žiadal sumu istiny 193,78 eur s príslušenstvom a zmluvnú pokutu v sume 70,- eur.

72. Z pôvodne uplatnenej sumy 263,78 eur s príslušenstvom žalobca dôvodne uplatňoval sumu 193,78 eur. V časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 70 eur súd žalobu žalobcu zamietol.

73. Žalobcov úspech tak predstavoval 73,46% a neúspech 26,54%. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 47 % (73,46 - 26,54 = 46,92 %), ktorú mu súd aj priznal.

74. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.